2.1. Szkolnictwo specjalne

Kształceniem specjalnym obejmuje się dzieci i młodzież niepełnosprawną, w tym niepełnosprawną intelektualnie, niedostosowaną społecznie oraz zagrożoną niedostosowaniem społecznym, wymagającą stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy.

Kształcenie to może być prowadzone w formie nauki w szkołach ogólnodostępnych, szkołach lub oddziałach integracyjnych, albo specjalnych i w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych. W zależności od stopnia niepełnosprawności uczniowie realizują różne podstawy programowe. Uczniowie z niepełnosprawnością w stopniu lekkim realizują podstawę programową taką samą, jak uczniowie w szkołach ogólnodostępnych, uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym realizują odrębną podstawę programową. Podstawą do objęcia ucznia kształceniem specjalnym jest orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane przez publiczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne, w tym poradnie specjalistyczne.

Liczba uczniów w oddziale szkoły specjalnej i oddziale specjalnym w szkole ogólnodostępnej powinna wynosić:

1. w oddziale dla uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera – nie więcej niż 4;
2. w oddziale dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z których jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym lub znacznym – nie więcej niż 4;
3. w oddziale dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z wyłączeniem uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym – nie więcej niż 6;
4. w oddziale dla uczniów niesłyszących i słabosłyszących – nie więcej niż 8;
5. w oddziale dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym – nie więcej niż 8;
6. w oddziale dla uczniów niewidomych i słabowidzących – nie więcej niż 10;
7. w oddziale dla uczniów z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją – nie więcej niż 12;
8. w oddziale dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim – nie więcej niż 16;

Regionowe poradnie psychologiczno-pedagogiczne w razie potrzeby mogą skierować dziecko do specjalistycznych poradni niepełnosprawności i zaburzeń psychicznych, pedagogicznych.

Adresy wojewódzkich poradni psychologiczno-pedagogicznych:

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 1
  ul. Chmielowskiego 1, 31-067 Kraków
  tel. 12 430 50 52, e-mail: ppp1@mjo.krakow.pl
  http://www.poradnia-swiata.org.pl
  teren działania: dzielnice I – III Miasta Krakowa (Śródmieście)
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 2
  ul. Siemiradzkich 2, 31-231 Kraków
  tel. 12 415 69 68, e-mail: ppp2@mjo.krakow.pl
  http://www.poradnia2krakow.pl
  teren działania: dzielnice IV – VII Miasta Krakowa (Krowodrza)
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 3
  ul. Kobierzyńska 18, 30-206 Kraków
  tel. 12 266 19 50, e-mail: ppp3@mjo.krakow.pl
  teren działania: dzielnice VIII – XIII Miasta Krakowa (Podgórze)
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 4
  os. Kalinowe 18, 31-814 Kraków
  tel. 12 644 18 85
  e-mail: ppp4@mjo.krakow.pl
  http://www.poradnia4.krakow.pl
  teren działania: dzielnice XIV-XVIII Miasta Krakowa (Nowa Huta)

Adresy specjalistycznych poradni psychologiczno-pedagogicznych (wszystkie działają na terenie całego Krakowa):

- Specjalistyczna Poradnia Wczesnej Pomocy
  Psychologiczno-Pedagogicznej
  os. Willowe 35, 31-902 Kraków
  tel. 12 415 12 66, e-mail: sekretariat@wpp.pl
  http://www.wpp.pl
  Prezydent Miasta Krakowa wskazał specjalistyczną Poradnię Wczesnej Pomocy Psychologiczno-pedagogicznej w Krakowie jako Poradnią funkcjonującą w ramach ośrodka koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczego na terenie miasta Krakowa.

Ośrodek koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczy (w skrócie OKRO) ma za zadanie wspierania dzieci niepełnosprawnych i zagrożonych niepełnosprawnością oraz ich rodzin.

Ośrodek Zadania Gorzkiego Urzędu Pracy w Krakowie
z zakresu rehabilitacji zawodowej
osób z niepełnosprawnością

Zadania z zakresu aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnością wykonuje Urzędzie Pracy w Krakowie realizowane są przez Referat Aktywizacji Osób z Niepełnosprawnością.

Do głównych zadań **Referatu Aktywizacji Osób z Niepełnosprawnością** należy:

- pomoc osobom z niepełnosprawnością w uzyskiwaniu pracy,
- świadczenie usług doradczych zawodowo,
- realizacja programów z zakresu rehabilitacji zawodowej finansowanych ze środków PFRON.

Do głównych zadań **Pośrednictwa Pracy**, należy:

- pozyskiwanie ofert pracy,
- realizowanie ofert pracy (również zgodnie z krytериami wskazanymi przez pracodawcę, zarejestrowanych osób na wolne miejsca pracy),
- kierowanie osób na staże, prace interwencyjne, roboty publiczne,
- wspieranie osób poszukujących pracy i uwzględniających osób niepełnosprawnych,
- informowanie pracodawców oraz osób niepełnosprawnych o realizowanych zadaniach.

Do głównych zadań **Poradnictwa Zawodowego**, należy:

- pomoc w wyborze odpowiedniego rodzaju szkolenia,
- pomoc w określeniu szczególnych uzdolnienia pracy z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z niepełnosprawności,
- pomoc w zapoznawaniu ścieżki kariery zawodowej,
- przygotowanie do kontaktu z pracodawcą (pomoc w napisaniu CV, przygotowania się na rozmowę kwalifikacyjną itp.),
- przedstawienie metod i technik poszukiwania pracy.

Do głównych zadań **Stanowiska Programu Rehabilitacji Zawodowej**, należy:

- rozpatrywanie wniosków o jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej lub wnieserie wkładu do spółdzielni socjalnej (dotacje),
- rozpatrywanie wniosków o finansowanie kosztów szkolenia wysokość stypendium ustala się proporcjonalnie, z tym że stypendium nie może być niższe niż 20% zasiłku dla osób bezrobotnych.

Zobowiązania wynikające z przyznania pomocy

Obowiązek prowadzenia działalności przez okres co najmniej odpowiednio 12 lub 24 miesięcy.

Forma realizacji

Pomoc udzielana jest na podstawie umowy cywilnoprawnej zawieranej ze starostą.

Formy zabezpieczenia

Dostępne formy zabezpieczenia przyznanych środków:

- weksel z poręczeniem wekslowym,
- gwarancja bankowa,
- blokada rachunku bankowego,
- akt notarialny o poddaniu się egzekucji przez dłużnika,
- zastaw na prawach i rzeczach,
- poręczenie, w tym poręczenie spółdzielni socjalnej.

Wnioski

Pomoc przyznawana jest na podstawie wniosku „osoby niepełnosprawnej dotyczący środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo działalności w formie spółdzielni socjalnej" (Wn-O).

Miejsce realizacji w Krakowie:
Grodzki Urząd Pracy w Krakowie –
Stanowisko Programów Rehabilitacji Zawodowej

3.4. Dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników z niepełnosprawnością

Pracodawca, który zatrudnia osoby niepełnosprawne może ubiegać się o dofinansowanie do wynagrodzeń tych osób. Musi on jednak spełnić określone przepisami prawa warunki. Pomoc ta jest przyznawana pracodawcom z otwartego i chronionego rynku pracy na tych samych zasadach.

- **Szpital Szkolno-Wychowawczy**
  ul. Spadochroniarzy 1, 31-455 Kraków
  tel. 12 411 12 72
- **Szpital Szkolno-Wychowawczy**
  ul. Zakątek 2, 30-074 Kraków
  tel. 12 422 57 12
- **Szpital Szkolno-Wychowawczy**
  ul. Pilnickiego 6, 30-319 Kraków
  tel. 12 267 44 20
- **Szpital Szkolno-Wychowawczy**
  ul. Michałka 8, 30-425 Kraków
- **Szpital Szkolno-Wychowawczy**
  ul. Wilecka 7, 31-067 Kraków
  tel. 12 430 54 00
- **Szpital Szkolno-Wychowawczy nr 4**
  ul. Pawia 5, 31-154 Kraków
  tel. 12 422 18 58, e-mail: kot@mjo.krakow.pl
  http://kotkrakow.pl
  Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
  Ośrodek Kraków Szkolny
  pn. „Krakowski Ośrodek Kariery"
  ul. Popiełuszki 7, 30-818 Kraków
  tel. 12 642 87 73, e-mail: kok@mjo.krakow.pl
  http://www.poradniakrakow.com.pl
  Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna pn. „Krakowski Ośrodek Kariery", oferuje wsparcie w zakresie doradztwa zawodowego, mającego na celu wzmacnianie uniezależnowania procesu wyboru właściwej drogi kariery zawodowej ucznia. Prowadzi diagnozę i poradnictwo psychologiczno-logopedyczno-pedagogiczne.
- Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna dla Dzieci z Niepełnosprawnością Edukacyjnym
  ul. Św. Gertrudy 2, 31-046 Kraków
  tel. 12 422 43 83, e-mail: sppdne@mjo.krakow.pl
  http://poradnia-psychologiczna.com
  Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna dla Dzieci z Niepełnosprawnością Edukacyjnym oferuje diagnozę i terapię dzieci ze specyficznym problemem w uczeniu się (dyskalkulia, dysgrafia, dysortografia), Poradnia świadczy wsparcie dla dzieci i młodzieży cudzoziemców.

- **Centrum Rozwoju Jarzębinka**
  ul. Starowiejska 30, 30-698 Kraków
  tel. 663 444 526
  (placówka niepubliczna podejmująca stałą współpracę ze Specjalistyczną Poradnią Wczesnej Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej w ramach realizacji zajęć wczesnego wspomagania rozwoju).

> Zespoły Wczesnego Wspomagania Rozwoju Dziecka prowadzone są również w niepublicznych placówkach oświatowych. Bieżących informacji udziela: Wydział Edukacji Urzędu Miasta Krakowa, ul. Stachowicza 18, 30-103 Kraków, tel. 12 616 52 40 lub 519 323 667.
>
> Zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka prowadzone są także w niepublicznych placówkach oświatowych. Bieżące informacje można uzyskać u koordynator zajęć wczesnego wspomagania rozwoju dziecka P. Ewy Pohoreckiej, tel. 12 412 15 66.

2.6. Transport uczniów z niepełnosprawnością

> **Sprawę załatwia:**
> Wydział Edukacji Urzędu Miasta Krakowa
> Referat Szkolnictwa Technicznego, Specjalnego i Placówek
> ul. Stachowicza 18, 30-103 Kraków
> tel. 12 616 52 00, faks 12 616 52 01
> e-mail: ek.umk@um.krakow.pl

2.6.1. Dowóz dzieci, uczniów i młodzieży niepełnosprawnej do i ze szkół, placówek oświatowych, placówek oświatowo-wychowawczych, przedszkoli oraz oddziałów przedszkolnych na terenie Gminy Miejskiej Kraków

Zgodnie z 39 ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe bezpłatny transport przysługuje:

- uczniom niepełnosprawnym objętym kształceniem specjalnym – do najbliższej szkoły podstawowej,

W podejściu wielosiowej decyzji niezwykle istotna jest te rola rodziców. Mogą oni uzyskiwać rzetelne informacje o możliwościach i osiągnięciach dziecka, kształceniu w dostępnym decyzji w wyborze odpowiedniej dla niego formy edukacyjnego.

Każdy przypadek, rozpoznanie uwzględnia w ocenie skuteczności przebiegu procesu edukacyjnego.

Ułożenie kształcenia oraz mniej możliwość udziału w ocenie skuteczności przebiegu procesu kształcenia specjalnego, w tym w szczególności w wyborze odpowiedniej dla niego formy kształcenia specjalnego.

Z wnioskiem o objęcie pomocą psychologiczno-pedagogiczną może wystąpić rodzic w tym z poradnie rejonowej (obejmującej swoim zasięgiem rejony Podgórza, Śródmieścia, Krowodrzy i Nowej Huty) i poradnie specjalistyczne. Teren działania z dnia 12 stycznia 2022 r. w sprawie określenia terenu działania samorządowych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym poradni specjalistycznych prowadzonych przez Gminę Miejską Kraków.

Uwaga: Korzystanie z pomocy udzielanej przez poradnie jest dobrowolne i nieodpłatne oraz nie wymaga skierowania!

Z wnioskiem o pomoc psychologiczno-pedagogiczną może wystąpić rodzic w tym z poradnie rejonowej (obejmującej swoim zasięgiem rejony Podgórza, Śródmieścia, Krowodrzy i Nowej Huty) i poradnie specjalistyczne. Teren działania z dnia 12 stycznia 2022 r. w sprawie określenia terenu działania samorządowych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym poradni specjalistycznych prowadzonych przez Gminę Miejską Kraków.

Uwaga: Korzystanie z pomocy udzielanej przez poradnie jest dobrowolne i nieodpłatne oraz nie wymaga skierowania!

Na terenie Miasta Krakowa funkcjonują 8 poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym 4 poradnie rejonowe (obejmujące swoim zasięgiem rejony Podgórza, Śródmieścia, Krowodrzy i Nowej Huty) i 4 poradnie specjalistyczne. Teren działania poradni został określony uchwałą Nr LXXVI/2141/22 Rady Miasta Krakowa z dnia 12 stycznia 2022 r. w sprawie określenia terenu działania samorządowych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym poradni specjalistycznych prowadzonych przez Gminę Miejską Kraków.

2.4. Wizyta w poradni psychologiczno-pedagogicznej

> Więcej informacji można znaleźć na stronie internetowej:
> **Poradnięć szczyta – poradnik dla dzieci o szczególnych potrzebach edukacyjnych – Portal Edukacyjny**
> https://portaledukacyjny.krakow.pl/start/198439,artykul,dokumenty,--_poradnice_szczytu.html

Osoba zgłaszana do zaczepnego lub unikatowego sopnia niepełnosprawności przysługuje indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, dla osób z Zespołem Aspergera, Autyzmem, Mutizmem, Afazją, Dyslexją, Dysgrafią, Dyskalkulią, Dysortografią, Dysleksją, Dysfazją, Dysgrafią, Dyspraksją, Dysortografią, Dyscalkul

Rodzaje orzeczeń i opinii:

- orzecznia o potrzebie kształcenia specjalnego dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w tym niepełnosprawnej intelektualnie, niedosłosłonej słonowym specjalnej, niedosłosłonowym słonzym, wymagającej stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy,
- orzeczenie o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego dla dzieci, których stan zdrowia uniemożliwia lub znacznie utrudnia uczęszczanie do przedszkola lub oddziału przedszkolnego zorganizowanego w szkole podstawowej,
- orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania dla dzieci i młodzieży, których stan zdrowia uniemożliwia lub znacznie utrudnia uczęszczanie do przedszkola oraz szkoły,
- orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie w stopniu głębokim,
- opinię o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka do chwili rozpoczęcia przez dziecko obowiązku szkolnego.

W Poradniach Psychologiczno-pedagogicznych mogą zarówno rodzice jak i dzieci uzyskać pomoc psychologiczno-pedagogiczną polegającą na:

- diagnozowaniu psychologicznym i pedagogicznym dzieci i młodzieży,
- rozpoznawaniu potencjalnych możliwości oraz indywidualnych potrzeb ucznia,
- udzielaniu uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- organizowaniu różnych form pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- wspieraniu ucznia mającego kłopoty w nauce i niepowodzeń szkolnych,
- wspieraniu ucznia z wybitnym uzdolnieniami,
- zapobieganiu dzieciom przedszkolnym i uczniom niedostosowanym społecznie,
- wspieraniu uczniów mających kłopoty z opanowaniem nauczanych treści,
- wspieraniu uczniów mających trudności w nauce z powodu dysfunkcji w rozwoju psychofizycznym,
- wspieraniu uczniów mających kłopoty w kontaktach z rówieśnikami,
- udzielaniu nauczycielom pomocy w dostosowaniu wymagań edukacyjnych, wynikających z realizowanych przez nich programów nauczania do możliwości psychofizycznych ucznia.

- uczniom z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym – do najbliższej szkoły ponadpodstawowej, do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym uczeń kończy 21. rok życia,
- dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim na zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze – do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 25. rok życia,
- dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z których jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność intelektualna, do ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego – do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 24. rok życia.

Ponadto na podstawie art. 32 ust. 6 ww. ustawy niepełnosprawnym dzieciom pięcioletnim i sześcioletnim oraz dzieciom objętym wychowaniem przedszkolnym przysługuje bezpłatny transport i opieka w czasie przewozu do najbliższego przedszkola, oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej, innej formy wychowania przedszkolnego lub ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego.

Od 1 września 2019 r. Gmina Miejska Kraków organizuje niepełnosprawnym dzieciom trzyletnim i czteroletnim bezpłatny transport i opiekę w czasie przewozu do najbliższego przedszkola, oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej lub innej formy wychowania przedszkolnego.

Niezbędne dokumenty:

- Wniosek rodziców/opiekunów prawnych dziecka o przyznanie bezpłatnego dowozu do szkoły/przedszkola dostępny na stronie: https://www.bip.krakow.pl/uslugi/EK-19
- kserokopia orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego wydanego przez publiczną poradnię psychologiczno-pedagogiczną.

Jeżeli wnioskodawca ubiega się o dowóz na okres całego roku szkolnego to wniosek należy złożyć do 31 lipca roku poprzedzającego rok szkolny, którego on dotyczy.

Dowóz realizowany jest przez zewnętrzną firmę transportową wybieraną na dany rok szkolny w przetargu organizowanym przez Miejskie Centrum Obsługi Oświaty w Krakowie.

2.5. Wczesne wspomaganie rozwoju

Każdy rodzic lub opiekun, który niepokoi się rozwojem swojego dziecka, powinien niezwłocznie zgłosić się do poradni psychologiczno-pedagogicznej (ogólnej lub specjalistycznej) i – w porozumieniu ze specjalistami – dokonać wstępnej wojewódzkiej specjalistycznej diagnozy rozwoju dziecka, w wyniku której ustalone zostanie dalsze postępowanie. Jeżeli zdiagnozowane dziecko jest niepełnosprawne, rodzice zostaną zaliczeni do podgrupy dziecka w niepełnosprawnością i skierowane po orzeczenie do ośrodka specjalistycznego.

Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka to wielospecjalistyczna, kompleksowa, skoordynowana i całościowa pomoc dziecku i jego rodzinie od chwili wykrycia niepełnosprawności do podjęcia nauki w szkole podstawowej.

Zorganizowane zajęcia mają na zadanie skorygowanie stwierdzonych u dziecka nieprawidłowości w rozwoju, przy czym liczba godzin przeznaczonych wyłącznie na pomoc pracownikami niepełnosprawnymi zależy od stopnia niepełnosprawności dziecka i jego potrzeb oraz możliwości odpowiadających 20% liczby godzin pracy poradni w miesiącu.

Zwrot kosztów szkolenia pracowników pomagających pracownikom niepełnosprawnym w pracy odbywa się na zasadzie odpowiedniego zaświadczenia lekarza pediatry lub specjalisty, mają otrzymać **opiekę o przebiegu wczesnego wspomagania rozwoju w rejonie zamieszkania dziecka lub poradnia psychologiczno-pedagogiczna właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka lub poradnia specjalistyczna.**

Tekst opinii wydaje lekarz lub pielęgniarka zorganizowane zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju **w tej dziedzinie będą miały zorganizowane zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju.**

2.6.2. Zwrot rodzicom kosztów przewozu dzieci, młodzieży i uczniów niepełnosprawnych do i ze szkół, placówek oświatowych, placówek oświatowo-wychowawczych, przedszkoli oraz oddziałów przedszkolnych na terenie Gminy Miejskiej Kraków

Istnieje również możliwość zwrotu kosztów przejazdu dziecka/ucznia niepełnosprawnego oraz jego opiekuna do przedszkola, szkoły lub ośrodka na zasadach określonych w umowie zawartej między wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta) a rodzicami, jeżeli dowożenie zapewniają rodzice.

Niezbędne dokumenty:

- wniosek rodziców/opiekunów prawnych dziecka o przyznanie zwrotu kosztów przewozu niepełnosprawnego dziecka do szkoły/przedszkola dostępny na stronie: https://www.bip.krakow.pl/uslugi/EK-20
- kserokopia orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego wydanego przez publiczną poradnię psychologiczno-pedagogiczną.

Jeżeli wnioskodawca ubiega się o zwrot kosztów przewozu za okres całego roku szkolnego, to wniosek należy złożyć do 31 sierpnia roku poprzedzającego rok szkolny, którego on dotyczy.

W sytuacji złożenia wniosku po terminie przyznanie zwrotu kosztów przewozu obejmuje okres od dnia złożenia wszystkich wymaganych dokumentów.

- wspieranie rodziców i nauczycieli w rozwiązywaniu problemów wychowawczych,
- umożliwianie działań mediacyjnych rodzicom i nauczycielom,
- podejmowanie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych,
- wdrożenie specjalistycznej diagnozie i terapii nasilonych zaburzeń u dzieci i młodzieży, ze specyficznymi problemami w uczeniu się, z Dysleksją, dysgrafii, dysortografii, dyskalkulii,
- udzielanie pomocy dzieciom i młodzieży niepełnosprawnym lub z dysfunkcjami rozwojowymi oraz ich rodzicom,
- udzielanie pomocy dzieciom i młodzieży niepełnosprawnym lub do czasu podjęcia nauki szkolnej,
- wczesnej interwencji i wspomagania rozwoju dziecka od wieku od rodzenia do ukończenia 6 roku życia,
- udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów okresu dojrzewania,
- pomocy młodzieży w rozwiązywaniu problemów okresu usamodzielnienia,
- udzielanie porad i informacji zawodowych,
- wspomaganie wychowawczej rodziny,
- współpracy z placówkami oświatowymi i innymi instytucjami.

Zgodnie z § 3 ust. 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 2 marca 2017 roku w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych, orzeczenia i opinie dla dzieci niesłyszących i opinii wydawanych przez zespoły orzekające i słabosłyszących i z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, wydają zespoły działające w ramach Ośrodków wczesnego wspomagania rozwoju przy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Krakowie – Pani Ewa Pohorecka.

Do zadań koordynatora należy:

1. przyjmowanie wniosków szkół i placówek realizujących zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka,
2. opracowywanie sprawozdań z realizacji zajęć wczesnego wspomagania rozwoju dziecka w Gminie Miejskiej Kraków,
3. opracowanie regulaminu organizacji wczesnego wspomagania rozwoju dziecka w Gminie Miejskiej Kraków,

tel. 12 656 13 56

ul. Zamojskiego 100, 30-523 Kraków

Spełniony Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 2

- udzielanie nauczycielom pomocy w dostosowaniu wymagań edukacyjnych, wynikających z realizowanych przez nich programów nauczania do możliwości psychofizycznych ucznia.

- szkoleń,
- stażu,
- prac interwencyjnych,
- przygotowania zawodowego dorosłych,
- badań lekarskich lub psychologicznych, o których mowa w art. 2 ust. 3 ustawy o promocji,
- zwrotu kosztów, o których mowa w art. 45 ust. 1, 2 i 4 ustawy o promocji,
- finansowania kosztów, o których mowa w art. 45 ust. 3 ustawy o promocji,
- studiów podyplomowych,
- szkoleń na podstawie trójstronnych umów szkoleniowych zawieranych pomiędzy starostą, pracodawcą i instytucją szkoleniową,
- bonu na zasiedlenie,
- bonu szkoleniowego,
- bonu stażowego.

Dla osób z niepełnosprawnością posiadającą status „poszukujący pracy", a nie pozostających w zatrudnieniu, przewidziane są usługi urzędu pracy i instrumenty finansowane ze środków PFRON.

Uprawnienia osoby z orzeczonym stopniem niepełnosprawności zdolnej do pracy, posiadającej status „bezrobotny" lub „poszukujący pracy":

- pomoc w znalezieniu zatrudnienia (pośrednictwo pracy),
- możliwość nabycia, uzupełnienia, podniesienia kwalifikacji zawodowych lub zdobycia doświadczenia zawodowego (szkolenia, studia podyplomowe, staż),
- pomoc w wyborze odpowiedniego miejsca pracy przy uwzględnieniu predyspozycji zawodowych i możliwości zdrowotnych oraz wymagań w danym środowisku pracy (pomoc doradcy zawodowego).

Osoby niepełnosprawne podejmujące i prowadzące działalność gospodarczą lub rolniczą mogą otrzymać:

- wsparcie finansowe na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej,
- dofinansowanie do oprocentowania kredytu bankowego,
- refundacja składek ZUS.

Uprawnienia pracodawcy zatrudniającego osobę z orzeczonym stopniem niepełnosprawności posiadającą status „poszukujący pracy":

- miesięczne dofinansowanie do wynagrodzenia pracownika,
- zwrot kosztów przystosowania stanowiska pracy,
- zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy,
- zwrot kosztów szkolenia pracownika,
- zwrot kosztów zatrudnienia pracownika pomagającego pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy,
- zwolnienie z wpłat na PFRON,
- refundacja części wynagrodzenia lub składek na ubezpieczenia społeczne.

3.2. Uprawnienia pracownicze osób z niepełnosprawnościami

Uprawnienia pracownicze osób niepełnosprawnych zostały uregulowane w rozdziale 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, a także w rozporządzeniach wykonawczych do tej ustawy.

Uprawnienia pracownicze przysługują osobie niepełnosprawnej od dnia, od którego ta osoba została wliczona do stanu zatrudnienia osób niepełnosprawnych u danego pracodawcy, czyli od dnia przedstawienia pracodawcy orzeczenia potwierdzającego niepełnosprawność.

W stosunkach pracy, tak jak wszystkich innych pracowników, zasady zatrudniania, prawa i obowiązki pracowników niepełnosprawnych regulują przepisy prawa pracy, przede wszystkim Kodeks Pracy.

Osoby z orzeczeniem o niepełnosprawności podlegają tym samym zasadom w zakresie podejmowania pracy, jak osoby ubiegające się o zatrudnienie nieposiadające orzeczenia. Pracodawca nie może dyskryminować pracowników m.in. ze względu na niepełnosprawność.

Zaliczenie osoby do znacznego albo umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, nie wyklucza możliwości zatrudnienia jej u pracodawcy, niezapewniającego warunków pracy chronionej, w przypadkach:

- przystosowania przez pracodawcę stanowiska pracy do potrzeb osoby niepełnosprawnej,
- zatrudnienia w formie pracy zdalnej.

3.3.1. Zwrot miesięcznych kosztów zatrudnienia pracownika pomagającego pracownikowi niepełnosprawnemu

Pracodawca, który zatrudnia pracownika niepełnosprawnego, może otrzymać ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zwrot:

- miesięcznych kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikom niepełnosprawnym w pracy,
- kosztów szkolenia tych pracowników w zakresie czynności niemożliwych lub trudnych do samodzielnego wykonania przez pracownika niepełnosprawnego w związku z odczuwaniem przez niego dolegliwości lub trudności do samodzielnego wykonania przez pracownika niepełnosprawnego w stanowisku spowodowanym chorobą zawodową.

Wysokość pomocy

Wysokość zwrotu stanowi iloczyn kwoty miesięcznej wynagrodzenia i iloczynu liczby godzin w miesiącu przeznaczonych wyłącznie na pomoc pracownikowi niepełnosprawnemu i miesięcznej liczby godzin pracy pracownika niepełnosprawnego w miesiącu, przy czym liczba godzin przeznaczonych wyłącznie na pomoc pracownikowi niepełnosprawnemu nie może przekraczać liczby godzin odpowiadających 20% liczby godzin pracy pracownika w miesiącu.

Zwrot kosztów szkolenia pracowników pomagających pracownikom niepełnosprawnym w pracy odbywa się na zasadzie odpowiedniego zaświadczenia lekarza pediatry lub specjalisty, mają otrzymać **opiekę o przebiegu wczesnego wspomagania rozwoju w rejonie zamieszkania dziecka lub poradnia psychologiczno-pedagogiczna właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka lub poradnia specjalistyczna.**

Tekst opinii wydaje lekarz lub pielęgniarka zorganizowane zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju **w tej dziedzinie będą miały zorganizowane zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju.**

Forma realizacji

Pomoc udzielana jest na podstawie umowy cywilnoprawnej zawieranej ze starostą (refundacja nie może dotyczyć kosztów poniesionych przez pracodawcę przed dniem zawarcia umowy).

Wnioski

Pomoc przyznawana jest na podstawie „wniosku o zwrot dodatkowych kosztów związanych z zatrudnieniem pracowników niepełnosprawnych" (wniosek Wn-KZ część I i III).

Miejsce realizacji w Krakowie:
Grodzki Urząd Pracy w Krakowie –
Stanowisko Programów Rehabilitacji Zawodowej

Kto się może ubiegać

- pracodawca
- jednostka organizacyjna, a także osoba fizyczna, jeżeli zatrudnia co najmniej jednego pracownika,
- przedsiębiorca niezatrudniający pracownika na zasadach przewidzianych dla pracodawców,
- rolnicza spółdzielnia produkcyjna lub pełnoletnia osoba fizyczna, zamieszkująca i prowadząca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, osobiście i na własny rachunek, działalność w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej, w tym ogrodniczej, sadowniczej, pszczelarskiej i rybnej, w pozostającym w jej posiadaniu gospodarstwie rolnym obejmującym obszar użytków rolnych o powierzchni przekraczającej 2 ha przeliczeniowe lub prowadzącej dział specjalny produkcji rolnej, o którym mowa w ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Zobowiązania wynikające z przyznania pomocy

Do obowiązków organizatora stażu należy:

- zapewnienie osobie odbywającej staż bezpiecznych i higienicznych warunków odbywania stażu,
- przeszkolenie osoby odbywającej staż w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisów przeciwpożarowych oraz zapoznanie jej z obowiązującym regulaminem pracy,
- wydanie osobie odbywającej staż, niezwłocznie po zakończeniu stażu opinii zawierającej informacje o zadaniach realizowanych przez tę osobę i umiejętnościach praktycznych pozyskanych w trakcie stażu,
- przedłożenia, każdorazowo co miesiąc do urzędu pracy, w terminie do 5. dnia każdego miesiąca listy obecności osoby odbywającej staż,
- na wniosek uprawnionego odbywającego staż organizator jest obowiązany do udzielenia dni wolnych w wymiarze 2 dni za każde 30 dni kalendarzowych odbywania stażu.

Forma realizacji

Staż realizowany jest na podstawie umowy cywilnoprawnej pomiędzy starostą a organizatorem stażu.

Formy zabezpieczenia

Zabezpieczenie nie jest wymagane.

Wnioski

Staż organizowany jest na podstawie „wniosku o zawarcie umowy o zorganizowanie stażu".

Miejsce realizacji w Krakowie:
Grodzki Urząd Pracy w Krakowie – Stanowisko Programów Rehabilitacji Zawodowej – dla osób niepełnosprawnych poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu,
Grodzki Urząd Pracy w Krakowie – Dział Instrumentów Rynku Pracy (ze środków Funduszu Pracy) – dla niepełnosprawnych osób bezrobotnych,
Grodzki Urząd Pracy w Krakowie – Dział Instrumentów Rynku Pracy (ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego) – dla niepełnosprawnych osób bezrobotnych.

3.3.5. Środki na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej

Osoba z niepełnosprawnością może otrzymać jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na podjęcie działalności w formie spółdzielni socjalnej na jednego członka założyciela spółdzielni oraz na jednego członka przystępującego do spółdzielni socjalnej po jej założeniu.

Wysokość pomocy

- **nie więcej niż 6-krotność** przeciętnego wynagrodzenia, w przypadku zobowiązania do prowadzenia działalności gospodarczej, rolniczej lub członkostwa w spółdzielni socjalnej nieprzerwanie przez okres co najmniej 12 miesięcy,
- **od 6-krotności do 15-krotności** przeciętnego wynagrodzenia w przypadku zobowiązania do prowadzenia działalności gospodarczej, rolniczej lub członkostwa w spółdzielni socjalnej nieprzerwanie przez okres co najmniej 24 miesięcy.

Kto się może ubiegać

Z pomocy tej może skorzystać osoba z niepełnosprawnością zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotna lub poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu, która:

- **nie posiada zaległości w zobowiązaniach wobec PFRON,**
- **nie zalega z opłaceniem w terminie dodatków i składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne oraz na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych,**
- **nie znajduje się w trudnej sytuacji ekonomicznej,**

Zobowiązania wynikające z przyznania pomocy

Pracodawca zobowiązuje się do utrzymania stanowiska pracy dla osób niepełnosprawnych zatrudnionych przez okres co najmniej 12 miesięcy.

Zobowiązania wynikające z przyznania pomocy

Pracodawca korzystający z pomocy zobowiązany jest do:

- przedłożenia pozytywnej opinii Państwowej Inspekcji Pracy odnośnie: przystosowania stanowiska pracy do potrzeb wynikających z niepełnosprawności osoby zatrudnionej na wyposażonym stanowisku pracy lub o spełnieniu warunków bezpieczeństwa i higieny pracy na tym stanowisku,

RACJONALNE USPRAWNIENIA

Pracodawca jest obowiązany zapewnić niezbędne racjonalne usprawnienia dla osoby niepełnosprawnej, pozostającej z nim w stosunku pracy, uczestniczącej w procesie rekrutacji lub odbywającej szkolenie, staż, przygotowanie zawodowe albo praktyki zawodowe na odpowiednim poziomie.

Niezbędne racjonalne usprawnienia dotyczą m.in przeprowadzenia koniecznych zmian w miejscu pracy zawodowej osoby, o ile przeprowadzenie tych zmian nie dostosowuje się sztucznie nałożonego na pracodawcę nieproporcjonalnie wysokich obciążeń. Obciążenia, o których mowa powyżej, nie są nieproporcjonalne, jeżeli są w wystarczającym stopniu rekompensowane ze środków publicznych. Niedokonanie niezbędnych zaplanowanych usprawnień, o których mowa, uważa się za naruszenie zasady równego traktowania w zatrudnieniu w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy.

NAJWAŻNIEJSZE INFORMACJE:

- czas pracy nie może przekraczać 8 godzin na dobę
- i 40 godzin tygodniowo
- nie może być zatrudniona w godzinach nocnych
- i w godzinach nadliczbowych
- nie przewiduje się pracy w porze nocnej
- nie prawo do dodatkowej przerwy w porze dla gimnastyki usprawniającej lub wypoczynek, czas przerwy wynosi 15 minut i jest wliczany do czasu pracy

Osoba posiadająca lekki stopień niepełnosprawności

- czas pracy nie może przekraczać 7 godzin na dobę i 35 godzin tygodniowo
- nie może być zatrudniona w godzinach nadliczbowych
- nie prawo do dodatkowej przerwy w porze dla gimnastyki usprawniającej lub wypoczynek, czas przerwy wynosi 15 minut i jest wliczany do czasu pracy

Osoba posiadająca umiarkowany lub znaczny stopień niepełnosprawności

- czas pracy nie może przekraczać 6 godzin na dobę i 30 godzin tygodniowo
- nie prawo do dodatkowej nocnej wypoczynkowego w przerwie w wymiarze 21 dni roboczych w celu uczestniczenia w turnieju specjalistycznych, zawodów sportowych lub wykonywania rehabilitacyjnym lub w celu wykonania badań specjalistycznych, jeżeli czynności te nie mogą być wykonane poza godzinami pracy